

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

-

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

-

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Oikeusministeriö on pyytänyt 2.11.2020 päivätyllä lausuntopyynnöllä ulkoministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta. Esityksen tavoitteena on luoda itsenäinen ja riippumaton viranomaislainen, joka seuraisi ikääntyneiden asemaa ja oikeuksien toteutumista laajasti kaikilla yhteiskuntasektoreilla ja toisi havaintojaan sekä ikääntyneiden näkökulmaa yhteiskunnalliseen keskusteluun ja pää-töksentekoon. Kyseessä olisi ikääntyneiden oikeuksia edistäviä ja valvovia viranomaisia ja muita toimijoita täydentävä viranomaislainen. Tavoitteena on välttää päällekkäisiä tehtäviä ja toimivaltuuksia muiden viranomaisten kanssa eikä esityksellä puututa olemassa olevien viranomaisten tehtäviin ja toimivaltuuksiin. Tavoitteena on luoda valtuutetulle hallinnollinen organisaatio, joka olisi linjassa muiden perus- ja ihmisoikeusalan erityisvaltuutettujen kanssa. Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Ulkoministeriö toteaa, että se on kommentoinut esitysluonnoksen kansainvälisiä ja alueellisia ihmisoikeusvelvoitteita ja –sitoumuksia sekä ihmisoikeusmekanismeja koskevaa lukua jo aiemmassa vaiheessa. Ulkoministeriön esittämät kommentit ovat tulleet huomioiduiksi eikä ulkoministeriöllä ole näiltä osin muuta kommentoitavaa.

Ulkoministeriö pitää kannatettavina hallituksen esitysluonnoksessa todettuja tavoitteita. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa esitetty tavoite ikääntyneiden henkilöiden

oikeuksien aiempaa laajemmasta seurannasta ja valvonnasta on yhdenmukainen kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista johtuvan ikääntyneiden oikeuksien edistämis- ja suojaamisvelvoitteiden kanssa. Ottaen huomioon erityisesti esitysluonnoksessa esiintuodut laiminlyönnit ja puutteet ikääntyneiden henkilöiden oikeuksien toteutumisessa ulkoministeriö pitää tärkeänä, että ikääntyneiden oikeuksien toteutumisen valvontaa ja seurantaa parannetaan ja tehostetaan.

Ulkoministeriö pitää tärkeänä myös esityksen tavoitetta välttää viranomaisten päällekkäisiä tehtäviä tai toimivaltuuksia. Ulkoministeriö katsoo, että päällekkäisyyden välttäminen on edistää yhdenvertaisuuden periaatteen toteutumista ja oikeusturvaa. Ulkoministeriö katsoo esityksen tavoin, että vanhusasiavaltuutetun tehtävän perustamisen voidaan katsoa parantavan ikääntyneiden asemaa ja edistävän ikääntyvien perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Pöntinen Miila
Ulkoministeriö - Oikeuspalvelu